

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy óra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 177. szám.

Kedd, aug. 4.

A politikai helyzet.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, augusztus 3.

A már előrejelzett augusztusi miniszteri tanácskozás tegnap kezdődött meg s ma folytatják a kormány tagjai.

A tanácskozás miatt valamennyi miniszter megszakította nyári pihenését, ami azt bizonyítja, hogy a kormány tagjainak tanácskozása fontos ügyeket érint, amelyeknél szükséges az összes miniszterek jelenléte. Ez természetesen is, mert hiszen egész sereg olyan kérdés van, amely megbeszélést igényel. Így itt az ideje a jövő esztendői állami költségvetés összeállításának, mert hiszen az előirányzatot a kormány nyomban az őszi ülésszak legelején, a jövő hónapnak a végén terjeszti a képviselőház elé.

Oszt előtt, amikor már kész dolgokat kell az ország elé állítani, a mostani tanácskozás körülbelül az egyetlen alkalom, hogy a miniszterek teljes számban együtt értekeznek, — hogy tehát tanácskozásuk döntő formájú, azt megadja ugy ez alkalom, mint az, hogy az ősz talán a legkomolyabb erőpróbáját fogja felvetni az egész politikai helyzetnek.

A kiszivárgott hírek szerint a tegnapi miniszteri értekezés folyamán tett jelentést Günther Antal dr. igazságügyminiszter karlóczai kiküldetéséről, a szerb patriárka választásáról és tegnap döntött a magyar kormány azon az előterjesztésen is, a melyet a királynak ebben a kérdésben tesz. A miniszterelnökkel utazik valószínűleg Günther Antal igazságügyminiszter is.

A folyó ügyek listáján szerepel a delegációk dolga is. Ismeretes, hogy a delegációkat a király ezuttal Budapestre a jövő hónapnak legvégén hívja egybe. Ebben a tárgyban Wekerle Sándor dr. miniszterelnök, aki, hír szerint, holnap szerdán utazik Iscsibe a királyhoz. alkalmat keres majd Bécsben, hogy az osztrák miniszter-

elnökkel és a közös miniszterekkel tanácskozzék.

A tegnapi minisztertanács a horvát kérdést is érintette, amennyiben Rauch Pál báró horvát bán ez idő szerint Budapestben tartózkodik és előterjesztéseket tett a kormányknak.

A tegnapi nap politikai eseményeinek nevezetes momentumra még a szerb radikális küldöttségének tisztelgése a miniszterelnök előtt.

A küldöttség ismertette a szerb egyházi viszonyokat és kérte a megválasztott patriárka megerősítését. A küldöttség vezetői hivatkoztak először is arra a tényre, hogy a patriárkaválasztás teljesen szabadon és a törvényeknek megfelelőleg folyt le, szabadabban mint bármikor és hogy Günther igazságügyminiszter, királyi biztos a radikális párti kongresszusi képviselő előtt kijelentette, hogy a magyar kormányknak nincs patriárka-jelöltje és semmiféle módon nem kíván a választásra befolyást gyakorolni.

Ezzel a joggal élve választották meg azt a püspököt, aki ellen semmiféle törvényes akadály fenn nem forog és akinek a magyarok iránti rokonérzése köztudomású a szerb nép körében is. A radikális klub, illetőleg a kongresszusi képviselők többsége nemcsak saját óhajának és érzelmeinek megfelelően, hanem Karlóczán a választás napján egybegyűlt nép kívánságára járt el akkor, amikor közvetlenül a választás után megjelent Günther Antal királyi biztos és a megválasztott patriárka előtt, most pedig küldöttséget menesztett Budapestre, hogy ezen az uton is kifejezést adjon az illetékes alkotmányos tényezők előtt annak a közóhajnak, hogy a megválasztott patriárka mielőbb megerősítést nyerjen.

A miniszterelnök természetesen nem adhatott határozott választ a küldötteknek, de kijelentette, hogy a magyar kormány őszinte szeretettel viseltetett mindig a szerb

nép és annak egyháza iránt s hangoztatta, hogy ez az érzés vezeti a magyar kormányt továbbra is és ez a szempont fogja irányítani a korona elé teendő felterjesztését is.

A patriárka kérdés ügyében egyes politikusok nem tartják lehetetlennek, hogy a kormány Zmejanovics megerősítését javasolja a koronának, mert most az őszi nagy munkák idején nem akar újabb zavarokat előidézni a szerb egyház voltaképpen autonóm ügyében.

Ebben is, valamint a többi nagy politikai kérdésben is a helyzet — mint már jeleztem — Ischlben fog tisztázódni augusztus folyamán. A miniszterelnök holnapi útja azonban még nem hoz döntést, hanem csak többszöri konferencia után augusztus végén fog kialakulni a helyzet.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6 1/2 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 3/4 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délig 7-ig nyitva marad. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

Augusztus 10. Közigazg. bizottság ülése.

— Személyi hir. Jankó Ágoston alispán hivatalos ügyekben ma Pancsovára utazott.

— Iparhatósági ülés. Nagybeeskerek város tanácsa mint iparhatóság ma délelőtt 10 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, a melyen Balog József mészáros, Szvilárov Iván és Szelgrad Antal kisebb közműves munkák végzésére, özv. Lukics Péterné pedig szatócsüzet nyitására kapott engedélyt. Ezenkívül még több folyó ügyeket is intéztek el.

— Utóállítás. Holnap, augusztus hó 5-én délelőtt 9 órakor a Rezső-laktanyában utóállítás lesz, amelyen az összes korosztályba tartozó állításkötelesek jelentkehetnek.

— Új vasút a délvídeden. A kereskedelmi miniszter a zsebely—lieblingi helyi érdekű vasút részvénytársaság kérelmére ezen vasút vonalának

A „TORONTÁL“ tárcája.

Az arlesi nő.

Az ut mentén, mely a malomból a faluba visz, majorság áll: fákkal beültetett tágas udvar, háttérben a házzal. Ez a ház valódi provencai mintaépület: vörös cseréptető, hosszú, sötét színre festett homlokzat, szabálytalanul elhelyezett ablakokkal, a gabonapadlás ormán a szélkakas, a zsákok felvonására szolgáló csiga s a réseken keresztül kikandikáló barna szénakötegek.

Mi tünt fel nekem ezen a házban? Miért szorult el a szivem a mindig zárt kapu láttára? Nem tudtam volna megmondani s mégis borongás futott rajtam végig, ahányszor csak elmentem mellette. Tulságosan nagy volt körülötte a csend... Soha kutya nem ugatott, ha valaki elhaladt a kapu előtt s a gyöngytyukok is némán, hangtalanul menekültek... A ház benéből sem hallatszott semmiféle hang, még egy öszvér kolompja sem... Csak a fehér ablakfüggönyök s a kéményből felszálló füst tanuskodtak róla, hogy a házban emberek laknak.

Tegnap délelben a faluból visszajövet a major kerítésfalan át kihajló faágak árnyékában haladtam. Az országuton néma, szóltalan béresek szénát raktak fel egy hatalmas társzekerre. A kapu ezuttal nyitva volt. Elmenőben betekinttettem az udvarba s ennek háttérben, nagy kőasztalra könyökölve, fejét kezében nyugtatva magastermetű, hófehér aggyantát láttam tulságosan rövid mellényben s rongyos nadrágban... Megálltam. A béresek egyike halkán így szól hozzám:

— Szt! Ez az ur... ilyen, amióta a fia szerencsétlenül járt.

E pillanatban egy asszony s egy kis fiu haladt el mellettünk, mindkettő fekete ruhában, nagy, aranymetszésű imakönyv a kezükben. Bementek a majorba.

A béres folytatta:

... az urnő és a kisebbik fia. A miséről jönnek. Naponkint elmennek a templomba, mióta a nagyobbik fiu öngyilkos lett... Ah, uram, minő nyomorúság! Az apa még mindig a halott ruháját viseli s nem lehet rábírní, hogy levesse... Gyí, kis páripám!

A szekér lassan megindult. Kíváncsiságtól ösztönözve, megkértem a bérest, hogy engedjen fel maga mellé a szekérre s ott az illatos széna tetején megtudtam az egész szomorú történetet...

Jeannek hívták. Pompás, huszéves fiu volt, erényes, mint egy leány, nyílt, őszinte arcvonásokkal. Mivel szép volt, minden asszony megfordult utána; de neki csak egyetlen egy forgott az eszében — egy kis arlesi nő, bársonyban és csipkében, akivel egyszer, nem tudom hol, megismerkedett. A majorban eleinte nem szívesen látták ezt az ismeretséget. A leányt kacérnak ismerték s szülei jövevények voltak. De Jean görcsösen ragaszkodott hozzá. Így szólt:

— Meghalok, ha nem kapom meg.

Bizonyára hittek e kijelentés komolyságában, mert a család elhatározta, hogy aratás után összeadják őket.

Egy vasárnap a család éppen befejezte ebédjét az udvaron. Majdnem olyan volt, mint egy menyegzői lakoma. A menyasszony nem volt jelen, de az ebéd tartama alatt csak az ő egészségére ittak... Ekkor megjelent az ajtóban egy

férfi s remegő hangon Estéve mestert kérdezte — őt magát.

Estéve felemelkedett és kilépett a ház elé. — Mester — szólt a férfi — ön a gyermekét oda akarja adni egy rossz személynek, aki két évig a szeretőm volt. Amit mondok, azt be is bizonyítom... A szülők mindent tudnak s oda is ígérték nekem a leányt; de amióta jegyben jár az ön fiával, a szülők is, leány is kiadták az utamat... Ugy vélem mégis, hogy mindezek után nem lehet más feleségem...

— Jól van! — szólt Estéve mester, miután végigolvasta a leveleket — lépjen be és igyék meg egy pohár muskotályt.

A férfi így felelt:

— Köszönöm! A bánatom nagyobb a szomjuságomnál.

Azután eltávozott.

Az apa visszatért, leült az asztalhoz s az ebédet zavartalan vidámságban befejezték.

Este Estéve mester a fiával kiment a mezőre. Sokáig jártak; mikor visszatértek, az anya még ébren volt s várakozott rájuk.

— Anyjuk — szólt az apa és odavezette hozzá a fiát — öleld meg, mert boldogtalan!...

Jean nem beszélt többé az arlesi nőről. Mindazonáltal még mindig szerette, sőt jobban, mint valaha. De sokkal büszkébb volt, hogysen ezt elárulja. Ez kergette a halálba a szegény fiut... Néha naphosszat egy zugolyban ült, némán, mozdulatlanul. Máskor megint valóságos dühvel nekiállt a munkának s egymaga annyit végzett, mint tíz napszámos. Ha leszállt az este, kiment az országuttra s addig haladt előre, míg

Liebling végállomásából kiágazólag Cseregyháza község érintésével Sipet községig vezetendő helyi-érdekű vasutvonalra a kiadott előmunkálati engedély érvényét Sipet községi től folytatólag a magyar délkeleti helyi érdekű vasút Végvár-Kádár állomásig tervezett vonalra is kiterjesztette.

— **Esküvő.** Graszl Rezső pénzügyigazgatási díjnak ma tartotta meg lakodalmát Rusz Mária kisasszonnyal. A polgári esküvő délelőtt 9 órakor volt az itteni anyakönyvvezetői hivatalban.

— **A csapatgyakorlatok.** Mint Temesvárról jelentik, a 29. gyalogezred 1. zászlóalja Nagyberekéről és a 61. gyalogezred 2-ik zászlóalja Debreczenből ma Temesvárra érkeztek. Holnap kezdetüket veszik az ezredgyakorlatok, melyek augusztus 21-ig tartanak. Augusztus 22-én a 29. és 61. gyalogezred elhagyják Temesvárt, s aug. 25-től kezdve Szinérmez, Herendjest és Daruvár környékén dandárgyakorlatokat, szeptember 3-tól 9-ig pedig a 43. és 46. gyalogezredekkel együtt Temesrékás, Iktár és Tés környékén hadosztály-gyakorlatokat tartanak. Szeptember 10—12-ig lesznek a zárógyakorlatok Allios, Kövesd és Murány közt, mire a csapatok visszatérnek helyőrségeikbe és szabadságolják a kiszolgált katonákat.

— **A kereskedelmi alkalmazottak estélye.** Érdekes és minden tekintetben jól sikerült mulatság volt szombaton este a Korona-szállóban, ahol a kereskedelmi alkalmazottak szakegyesülete tartotta meg kabaré-estélyét, amelyre már hetekkel ezelőtt készültek elő. A szép számú közönség tetszéssel és nagy érdeklődéssel hallgatta végig az egyes számokat s jól mulatott a vidám tréfákon és ötleteken, a szereplőket pedig zajos tapsokkal és kihívásokkal jutalmazta meg. Így elismerésben volt része a hölgy szereplők közül Babinszki Bettinek, Buschbacher Gizinek, Grünberger Róának és Gintner Mariskának, a férfiak közül pedig Brunet Géának, László Mártonnak és Janczer Mihálynak. A kabaré-előadást sikerült táncmulatság követte.

— **A nagyszentmiklósi kórház kibővítése.** Mint Nagyszentmiklósról jelentik, az ottani Bertakórház már régóta szüknek bizonyult a betegek befogadására. E végett a vezetőség kibővítése iránt minden követ megmozgatott, míg rábirta a kormányt, hogy annak kibővítését engedje. A kormány ezt belátva, utasította a vezetőséget a tervek előkészítésére. A tervek tavaszkor már elkészültek és az illetékes helyen be lettek mutatva, közben a pénzügyi kérdés is meg lett oldva. A tervek azóta a fórumokat bejárták és a napokban kerültek a jóváhagyási záradékkal ellátva vissza. A kormány a kibővítési célra 205.000 koronát engedélyezett és azonkívül 20.000 koronát ad egy tuberculosus pavilon felépítésére. A kórház kibővítésére legközelebb fogják kiírni az árlejtést.

— **Multság.** A bogárosi ifjuság augusztus hó 15. napján a nagyvendéglőben jótékony célú zártkörű táncvigalmat rendez. A belépés díja személyenként 2 kor., családonként 5 korona. Kezdeté este 8 órakor.

— **A veszett kutya ellen.** Fülöp György ktr. állatorvos ma felhívást intézett a környékbeli községek eljárásaihoz, amelyben figyel-

meztetni kívánja a lakosságot, hogy további intézkedésig a városba kutyát behozni szigorúan tilos, mert a kutyát elfogják és azonnal kiirtják. A hatóság azonkívül még intézkedett, hogy amely kutyát az utcán szabadon találunk, azt megmérgezik, mert csakis ily erős rendszabályokkal lehet a veszélyes tulságos elterjedése elé gátat vetni.

Itt említjük meg, hogy ma ismét volt egy kutyamarás. Ugyanis egy falusi dinnyés kocsihoz behozott kutya megharapott egy megyei hajdút. A kutyát rögtön megvizsgálták s konstatálták ugyan, hogy semmi baja nincsen, de ez az eset is figyelmeztetés arra, hogy a faluról behozott kutyákkal szemben a legenergiusabb rendszabályokat kell alkalmazni s a sorompóknál ügyelni kell arra, hogy a falusiak ne hozhassanak be magukkal kutyát.

— **Halálos szerelem.** Nagyszentmiklósról írják: Heimann János, ki hosszú éveken át itt Nagyszentmiklóson lakott és fényképezési műtermert tartott fenn, a múlt évben áttette üzletét Újvidékre, melyet neje és Aranka leánya ügyesen vezettek, míg ő ügyeit itt lebonyolította. Vagy 6 hét előtt ő is Újvidékre költözött családjához. Most az a szomorú hír érkezik Újvidékről, hogy Heimann Aranka a napokban a vasuti hidról a Dunába ugrott és nyomban elmerült. Tettét állítólag reménytelen szerelem miatt követte el. Holttestét még nem találták meg. Anyja, leányának öngyilkossága hírére ugyancsak öngyilkosságot kísérelt meg, de megmentették.

— **Agyongázolta a cséplőgép.** Halálos végű szerencsétlenség történt minap Újpest község határában. Wiener Péter gyűlési gépész Metzger János újpécsi géptulajdonos magánjáró lokomotívján elindult Román-szentmihály felé, hogy ott a cséplést folytassa. Útközben megállították vizet meríteni, miközben aztán König János 17 éves inas a gépet kente. A gép haladtak aztán néhány lépésnyire, amikor a gépész felőrző sikolyt hallott a gép alul. Rögtön megállította a gépet, leugrott, amikor is iszonyú látvány tárult szemébe. König János a gép kerekéi elgázolták és a szerencsétlen ember holtan feküdt a gép alatt. A szerencsétlenség úgy történt, hogy König, amikor a jármű már megindult, fel akart ugrani, megcsuszott és olyan szerencsétlenül esett, hogy a gép első kerekéi alá került, amelyek agyongázolták. A vizsgálatot megindították, hogy nem terhel-e valakit felelősség a szerencsétlenségért.

— **Ninos rajta változás.** Adolár ur: Hígyje el Joán kisasszony, hogy ma egész nap olyan butának érzem magamat.

Jolán kisasszony: Igazán? Nem is veszek észre magán semmi változást.

— **Agyonforrázta a tej.** Egy négy éves kis gyermek tragikus haláláról érkezett jelentés a temesvári királyi ügyészséghez. Szávy Iván királyfalvai gazda négy és fél éves Mária nevű leánykája szombaton délben a konyhában játszott. Felügyelet nélkül lévén, közel jutott a takaréktűzhelyhez, ahonnan egy forró tejjel tele fazéket

ledöntött. A forró tej ráomlott a szerencsétlen gyermekre és olyan súlyos égési sebeket ejtett rajta, hogy a kis leány tegnapelőtt délben behalt sebeibe. A királyi ügyészség megindította az eljárást, hogy kit terhel a felelősség a szerencsétlenségért.

Fényképezési készülékek műkedvelőknek. Mindazoknak, akik a fényképezést, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll cégnek (Bécs, Tuchlauben 9.) cs. és kir. udvari szállító 1854. óta fennálló fényképezési eszközök különlegességei áruházát, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi bérmentve a cég. (a)

Irodalom, művészet.

* **Fölvétel az országos színművészeti akadémiába.** Az országos m. kir. színművészeti akadémián, mint az igazgatóság közli, a beiratások az előkészítő osztályba szeptember hó 9., 10., 11-ikén, az akadémia I. és II. osztályába pedig szeptember hó 12-én tartatnak meg d. u. 3 óráig. Az országos m. kir. színművészeti akadémiába való felvételhez megkivántatik: a) Szinpadias, csinos alak. b) Tiszta kiejtésű csöngő hang. c) Kifejlett testi alkotás mellett (melyről az intézeti orvos ad véleményt) legalább 18 éves kor a férfiaknál, legalább 16 éves kor a leányoknál, mi hiteles okirattal bizonyítandó. d) Anyagi műveltség és iskolai képzettségről való bizonyítvány, amennyit e korban minden művelt ifjútól megvárhatni, különösen a magyar nyelvten alapos ismeret. e) Szülői vagy gyámi megegyezés. Amely jelentkezővel ezek nem személyesen jelennek meg, megegyezésüket hiteles iratban tartozik az illető felmutatni. f) A jelentkező növendék csupán a valószínűsítő és törvényes családi nevével irathatja be magát. g) Jó magaviseletéről szóló erkölcsi bizonyítvány, mely vagy iskolai bizonyítvánnyal, vagy hatóságilag, vagy ismert egyének aláírásával mulhatlanul igazolandó. h) Minden újonnan jelentkező az előkészítő osztályba csak próbaidőre vétetik fel; ennek leteltével vizsgálatot tesz. A fölvétel tehát nem végleges. s a letelt próbaidő után a tehetségtelen vagy hanyag növendék elbocsátatik. i) A belépő új növendék 2 korona beiratási díjat s 10 korona felvételi díjat, valamennyi növendék pedig 2 korona beiratási díjat, azonkívül 60 korona tandíjat, tartozik 2 részletben u. m. 30 koronát a felvételkor és koronát február 1-én előre fizetni. j) Minden fölvetett növendék tartozik szülőivel vagy gyámjával együtt az előzők terjesztendő kötelezvényt aláírni. Bővebb értesítést az intézet igazgatósága (Rákóczi-ut 21. sz. II. em.) készséggel ad.

* **A „Zenélő Magyarország”** közismert zene-műfolyóirat ép most megjelent 364-ik füzeté újra a legjobb s kedvelt zongora-újdonságokat közli, még pedig: I. Lengyel Miska, népszerű dalszerzőnk 2 hangulatos magyar nótáját: 1. Gulya, gulya, arany gulya. 2. Van egy hamis koremszorosné, Dunántul. II. Szida Zsigmond „Ábrándozás” bájos dalkeringőjét. III. Morse Th. „Havanna” amerikai intermezzót, most legújabb s legnépszerűbb gyönyörű újdonságot. Elismert tény, hogy annyi zeneművet s a legjobb hazai és külföldi szerzők kiváló újdonságait, csak 6—8 koronáért szerezhetni meg külön kiadásokban, amennyit egy füzeté ad e pompás zene-műfolyóiratnak: mégis rendkívül elterjedtsége miatt 6 korona, fél évi előfizetésért 12 ily gazdag tartalmú füzetet s egy 50 zeneoldal terjedelmű albumot, egész évi 12 kor. előfizetésért pedig a Husvétli és Karácsonyi zenealbumokat is teljesen ingyen adja előfizetőinek. Előfizetések az e számmal megindult 1908. évi 2-ik (július—decemberi) félévre, a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zene-műkiadóhivatalához, Budapest, VIII. József-körut 11. intézendők, honnan kívánatra kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

TÁVIRATOK

A kormány tanácskozásai.

Budapest, aug. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) A politikai körök érdeklődése most a nyári minisztertanácskozás körül forog, amely tudvalevőleg tegnap kezdődött a miniszterelnöki palotában A hivatalos jelentések a miniszteri tanácskozás tárgyait csak folyó ügyekként említik, más beavatott forrásokból eredő hírek azonban mélyebb betekintést is engednek a tanácskozásokba. E hírekről tudósítjuk az alábbiakban szöveget be:

A karlóczi patriárka-választás.

A minisztertanács tegnap este 8 óráig tartott és ezen a kormány tagjai egyöntetű megállapodásra jutottak a karlóczi patriárka-választás dolgában. Hír szerint a megállap-

a látóhatáron felbukkani látta Arles karsu tornyát. Azután sarkon fordult. Sohasem ment tovább.

Mindig szomorú volt, mindig a magányt kereste. A majorban már nem tudták, hogy mit kezdjenek vele. Attól kezdtek tartani, hogy valami baj lesz...

Egyszer, ebéd alatt, könyes szemeit rája szegezve, így szólt az anyja:

— Hallod, Jean. Ha azért talán mégis ragszkodol hozzá, hát nincs ellenetünk...

Az apa lehajította szégyenpírban égő arcát. Jean tagadólag intett és kiment.

E naptól kezdve viselkedése megváltozott. Hogy szüleit megnyugtassa, vidámságot mutatott. Megint látogatni kezdte a táncmulatságokat és a korcsmát. A fonviellei választáskor ő maga volt az, aki ráparancsolt a zenészekre, hogy a forandolet játszásk.

Az atya így szólt:

— Most már meggyógyult!

Az anyja ellenben még mindig rettegett s jobban őrizte gyermekét, mint valaha. Jean a selyemhernyó-kamrában aludt öcsésével; anyja odavittette a maga ágát a szomszéd szobába. Nem lehet tudni, hogy egyszer éjjel nem lesz-e szükség ő rá — a selyemhernyók miatt.

Igy egyszer csak felvirradt Szent Egyed napja, a majorosok védőszenjje.

A majorban nagy volt a vigasság. Patakokban ömlött a chateau-neuf és a forralt bor. Repültek a rakéták és békák, ragyogtak a lampionok a fák lombjai közt... Eljén a Szent Egyed! Szakadásig járták a táncot. A kisebbik fiu elégette a blouse-át... Jean maga pompás kedvében volt; még anyját is táncra kérte. A szegény asszony sirt boldogságában.

Éjfélkor pihenésre tértek. Mindenki álmos volt... Jean nem aludt... A kisebbik beszélt utóbb, hogy egész éjjel zokogott... Biztosíthatom önöket, hogy a kis fiut emiatt később özönével érte a szemrehányás...

Másnap hajnalban az anyja meghallotta, hogy valaki keresztülmegy a kamráján. Homályos sejtés fogta el.

— Jean, te vagy?

Jean nem felelt. Már fenn járt a lépcsőn. Az anyja kiugrott az ágyból és utána sietett.

— Jean, hová mégy?

A fiu belépett a padlásajtón. Az asszony remegve sietett fel a lépcsőn.

— Fiam! Az ég szerelmére!...

Jean becsukta maga után az ajtót és ráfordította a kulesot.

— Jean! Jeaneom! Mit akarsz tenni? Felelj!

Remegő, öreg kezével tapogatózni kezdett a sötétben és kereste az ajtó kilincsét... Ekkor kinyitott egy ablak s valami lezuhant az udvar kövezetére...

A szegény fiu így szólt önmagához: Nagyon szeretem őt és meghalok érte! — Oh, mily nyomorult, gyenge szerv a szív s szerelme mégis oly szívós, hogy még a megvetés sem tudja megölni...

És akkor hajnalban ijedt arccal kérdezték egymástól a falubeliek, hogy ugyan ki javeszékkel oly rettenetesen Estéve mester majorjában?

Az anyja volt. Félig meztelenül ott állt az udvarban, a harmattól és vértől nedves kőasztal mellett és sírta gyermekét, akit holtan a karjaiban tartott.

Alphonse Daudet.

podás az, hogy a kormány nem javasolja megerősítésre Zmejanovics megválasztását.

A költségvetés.

A tegnapi minisztertanácsban kellett volna tárgyalni a jövő évi költségvetést is, ezt azonban későbbre halasztották, mert az egyes miniszteriumok nincsenek készen a költségvetéssel csupán a honvédelmi miniszter költségvetése van készen. A költségvetésről azt mondják, hogy az általában emelkedő, de különösen a kereskedelmi miniszterium tárcájának a költségvetése emelkedik.

A választói reform.

A minisztertanácsnak fontos tárgya volt még a választói reform ügye is, a melyről beavatott forrásból azt jelentik, hogy a kormány tagjainak felfogása ebben a kérdésben egyöntetűnek bizonyult. Azt is jelentik, hogy a kormány elhatározta, hogy a választói reformról addig semmit sem tesz közzé, míg a törvényjavaslatot a Ház elé nem terjeszti. A kormány azonban kivül oda fog hatni, hogy a hozzá közelálló lapok se közöljenek semmiféle értesülést a választói jog reformjáról.

A mai minisztertanács.

A mai minisztertanács délelőtt 11 órakor kezdődött és részt vett rajt a kormány valamennyi tagja. A minisztertanácsban ma is Wekerle Sándor miniszterelnök elnökölts a jegyzőkönyvet Márfy Albin államtitkár vezette. Hivatalos jelentés szerint a mai tanácskozásokon a kormány a folyó ügyeket intézte el.

Miniszterek a királynál.

Budapest, aug. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Wekerle Sándor miniszterelnök és Günther Antal igazságügyminiszter holnap Ischlbe utaznak a királyhoz, aki csütörtökön külön kihallgatáson fogadja őket. A miniszterelnök a minisztertanácsban elintéztett ügyekről, az igazságügyminiszter pedig a karlócazi patriárka-választásról referál a királynak. A miniszterekkel együtt utazik Rauch Pál báró horvát bán is, aki ezuttal teszi le a király kezébe a titkos tanácsosi esküt. A miniszterelnök Ischlből hazatérve, dānosai birtokára utazik.

Az új-párt.

Budapest, aug. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az új-párt részéről ma jelentést adtak ki, amely megcáfolja azt a hírt, mintha a párt megszűnne. Mindössze csak a pártkört oszlatták föl. A párt teljes erővel részt fog venni az őszi kampányban. A párt tagjai különben ma este Bánffy Dezső üsztelefőre vacsorát adnak.

A német császár Stockholmban.

Budapest, aug. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Stockholmból sürgönyzik, Vilmos német császárt ott nagy ünnepélyességgel fogadták. A német császár tisztelefőre a svéd király diszebedet adott, amelyen mindkét uralkodó felköszöntőt mondott.

Aehrenthal és Tittoni találkozója.

Budapest, aug. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Tittoni olasz külügyminiszter 20-án

vagy 21-én fog találkozni Morvaországban Aehrenthal báró közös külügyminiszterünkkel. Az olasz külügyminiszter Carignani márki kabinetfőnök kíséri az utján. A találkozás helyét később határozzák meg.

Nákó grófné betegsége.

Budapest, aug. 3. (A „Torontál“ ered. táv.) Mint Bécsből jelentik, Nákó Sándor fumei kormányzó nejenek látogatására Bécsbe érkezett. A grófné egy idő óta a Löw-féle szanatóriumban fekszik betegen s a legutóbbi napokban állapotában rosszabbodás állott be.

A törökországi események.

Budapest, aug. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Berlini jelentés szerint az ottani török követ, Achmed Tewfik pasa azt a tanácsot adta a szultánnak, hogy az alkotmány dolgában kérdezze meg az európai diplomátákat. A szultán meg is hallgatta a tanácsot és az alkotmány kihirdetése előtt való utolsó szelamlikon beszélt is az alkotmány dolgában az európai diplomátákkal, aminek azután, úgy látszik meg is volt a hatása.

Budapest, aug. 4. (A „Torontál“ ered. távirata.) Drinápolyi jelentések szerint az ottani katonaság azért lazádt fel, mert a tisztek ócsárólták a szultánt. A tisztek közül többeket meg is öltek. A katonaság sorából tegnap egy 150 tagú küldöttség ment Konstantinápolyba, hogy a szultánnak hódoljon.

A franciaországi nagy sztrájk.

Budapest, aug. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Párisból sürgönyzik, a sztrájkból kifolyólag tegnap 15 letartóztatás történt, a rendőrség jelentése szerint azonban a letartóztatottak anarkisták. A kormány a sztrájk folytán a 34. és 36-ik gyalogezredet Párisba rendelte s itt készenlétebe helyezte.

A tegnapi lapok a 24 órás sztrájknak a balsikeréről írnak. A lapok közül ma csak a „Humanité“ jelent meg.

A német császár kabinetfőnökének halála.

Budapest, aug. 4. (A „Torontál“ ered. távirata.) Berlini jelentés szerint Lucanusnak, a német császár polgári kabinetirodai főnökének halála élénk részvételt kelt. Haláláról különösen nagy részvételt értesült a német császár, kinek legbensőbb bizalmi embere volt. Az elhunyt kabinetfőnök temetése valószínűleg holnap lesz.

Zeppelin léghajó utja.

Budapest, aug. 4. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Friedrichshavenből jelentik, Zeppelin holnap újra felszáll és próbautat tesz léghajójával. Ha a próbaut sikerül, akkor megismétli mainzi utját.

A rétsági rablógyilkosság.

Budapest, aug. 4. (A „Torontál“ ered. távirata.) A rétsági rablógyilkosság ügyében még mindig lázasan folyik a nyomozás, de eredmény nélkül. A csendőrség tegnap letartóztatott ugyan a gyilkosság gyanúja miatt egy Urbanics nevű elbocsátott munkafelügyelőt, ez azonban alibit igazolt. Most vasutépítő munkásokat gyanúsítanak a rablógyilkossággal. A két áldozat állapota egyébként allandóan javul s rövid idő múlva felgyógyulnak.

Óriási tűzkatasztrófa.

Budapest, aug. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londoni táviratok szerint Britt-

Columbia egyik kerületében irtózatos tűzvész pusztít. A tűzvész több száz mértföldnyi területre terjed s két várost, valamint több községet elhamvasztott. A tűzvésznek eddig 800 ember esett áldozatul 10.000 ember pedig hajléktalanul van. A kárt eddig 2 millió font sterlingre becsülik.

Határidő-üzlet.

Budapest, aug. 4. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (tavaszi)	23 28 — —
Buza (októberre 1908.)	22 50 — —
Rozs (októberre 1908.)	18 76 — —
Zab (októberre 1908.)	16 48 — —
Tengeri (augusztusra)	14 54 — —
Tengeri (új, októberre)	15 26 — —

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyiltér.

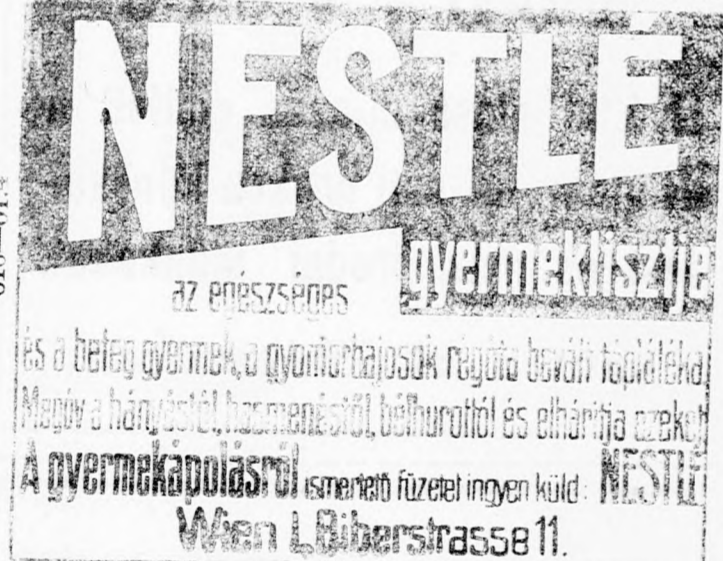
(E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.)



Robitschi étvágyat gerjeszt,
Tempel- elősegíti az emésztést és
forrás szabályozza az anyagcserét.

Magyarországi főraktár:
Hoffmann József,
Budapest, V., Bathory-utca 8.

707 41



NESTLÉ

az emésztés és a belek gyomrák, a gyomorhajosok reggeli beválti kedveléke
Majon a hán, de fél, hazamenésből, bűlhurotól és elhárítja ezek
A gyermekaddiósi ismereti füzetet ingyen küld. NESTLÉ
Wien, L. Biberstrasse 11.

HÁZELADÁS.

Deák Ferenc-utca 7. sz. a. levő házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom. A ház áll 8 szobából, kényelmes mellék-helyiségekkel, villanyvilágítással és nagyon szépen parkirozott udvarral.

SOLYMOSSYNE BRÁJER MÁRIA.

(551-x.18)

ÚJ RUHAÜZLET!

Van szerencsém a t. c. vevőközönséget értesíteni, hogy a 21 év óta feunálló s jóhírnevű Kovács Gedeon-féle kész férfi, női és gyermekruha, uri és női angol szabóműteremmel berendezett áruházat előnyösen megvettem és azt az őszi és téli idény bel- és külföldi ujdonságaival felszerelve

KOVÁCS GEDEON UTÓDA FRANK LAJOS

név alatt szolid alapon tovább vezetem. — Több évi szakszerű tapasztalataim a fővárosban, és hazánk nagyobb városaiban, valamint megfelelő tőke, előkelő összeköttetésem azon kellemes helyzetbe juttatott, hogy a legmesszebbmenő igényeket is kielégíthetem. — Nagybecsű látogatásának örömmel nézek elébe és már előre is biztosíthatom a legjobb és legszolidabb kiszolgálásról. Szíves partfogását kérve, magamat ajánlván, maradok

kitünő tisztelettel

FRANK LAJOS.

5094/1908. sz. Mokrin község előljárásgától.
ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Mokrin község tulajdonát képező tenyészképes 7 éves **sárga mén** és egy 5 éves **fekete mén** a képviselőtestületnek 144. k. sz. véghatározata folytán **f. évi augusztus 19-én d. e. 9 órakor** Mokrin községházánál nyilvános árverés útján el fog adatni.

Az árverés csakis a képviselőtestület jóváhagyása után kötelező a községre.

Kikiáltási ár 600 korona.

Mokrin, 1908. évi július 27.

702-3.1

Az előljárásg.

2575/1908. sz. A csenei járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetés.

Torontálvármegye csenei járásához tartozó Öregfalu községben lemondás folytán megüresedett **községi szülésznői állásra** ezennel pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szülésznői oklevéllel és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket **f. évi augusztus 31-ig** hivatalomhoz annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Javadalmazás: 1. Évi fizetés 120 kor. 2. Látogatási díj nappal 40 fill., éjjel 60 fill. 3. Születéseknél való közreműködésért 2 kor.

Pályázni kívánóktól a magyar nyelv mellett a román nyelv bírása okvetlenül megkívánatik.

Csene, 1908. évi augusztus 3.

704-3.1

Sztojanovics,
tb. főszolgabíró.

**Mérlegképes
könyvelő**

elvállal olcsó díjazás mellett a délutáni és esti órákra könyvelést és más irodai munkákat.

Cím a kiadóhivatalban.

T. C.

Nagybecskerek, 1908. július hó 24-én.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy a helybeli piacon, Hunyadi-(fő)-utca 516. sz. alatt 1874. évben apám n. Tolveth István által alapított, később Haidegger Ödön, legutóbb Galler Péter cég alatt fennállott

fűszer-, csemege-, bor- és ásványviz-üzletet

vétel útján átvettem s azt

TOLVETH FRIGYES

törv. bej. cég alatt saját számlámra folytatom.

Főtörvényem oda fog irányulni, hogy az elődeim iránt széles körben nyilatkozott meg-tisztelő bizalmat olcsó, gondos s pontos kiszolgálás által a magam részére is kiérdemeljem.

Amidőn tisztelettel kérem, hogy üzletemet nb. pártfogásával s bizalmával kitüntetni sziveskedjék, vagyok

(680-x.5)

kiváló tisztelettel

TOLVETH FRIGYES.

3942/1908. sz.

Mokrin község előljárásgától

Árlejtési hirdetés.

Mokrin község határában a község tulajdonát képező **közlegelőnek parcellázási mérnöki munkálataira** árlejtés hirdettetik.

Körülbelül 700 hold legelő 2 holdas darabokra osztandó; továbbá a község körüli legelőrészek, valamint a Gréda-nevű mélyfekvésű, körülbelül 100 holdnyi terület 400 négyzet öles darabokra osztandó.

A fenti mérnöki kifizetési munkálatok az azokat feltüntető felosztási térképpel együtt **f. évi szeptember 1-ig** elkészítendő.

Felhivatnak a fenti munkálatok elvégzésére vállalkozó mérnök urak, hogy a holdankénti egységárat feltüntető zárt írásbeli ajánlatukat **f. évi augusztus 15-ig** ezen község előljárásgához adják be.

Mokrin, 1908. évi július hó 27-én.

01-3.1

Az előljárásg.

**Keresünk
rögtön belépésre egy kitűnő
kereskedősegédet**

**rövid-, divat- és játékaru szak-
mába, ki nem katonaköteles,
magyarul, németül, szerbül, eset-
leg oláhul is beszél. Ajánlatok
lehetőleg rögtön, esetleg fotográfiával**

Benó Testvérek
címeire Nagybecskerekre küldendők.

696-4.4

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK A

„TORONTÁL“

KIADÓHIVATALÁBAN.

ALMÁSY ÉS SZEPESY

könyv-, zenemű- és papírkereskedése **NAGYBECSKEREK.**

Telefon 22.

Telefon 22.

Ajánlunk antiquarice, de teljesen új állapotban:

Gracza: „A magyar szabadságharc története“, 5 kötet, diszkiadás, 70 korona helyett 55 korona.

Jókai Mór összes művei, milleniumi diszkiadás, 100 kötet, 500 korona helyett 350 korona.

Szalay-Baróti: „A magyar nemzet története“, diszkiadás, 4 kötet, 60 korona helyett 48 korona.

Kisfaludy Sándor munkái, diszkiadás, 8 kötet, 30 korona helyett 24 korona.

Vörösmarty összes művei, 6 kötet, 24 korona helyett 15 korona.

Vörösmarty lírai költeményei, 3 korona helyett 1 korona 80 fillér.

Deák Ferencz: „Levelek“, 10 korona 40 helyett 8 korona.

„Gondolatok“ 11 korona 20 fillér helyett 9 korona.

Tóth Kálmán összes költeményei 2 kötetben, 16 korona helyett 12 korona.

Magyar Regényírók képes kiadása diszkiadásban, kötetenként 5 korona helyett 3 korona.

AZ „IDEAL“ IRÓGÉP

torontálmegyei vezérképviselősége.

229-x.11

Nyomdász-tanuló

jó családból

azonnal felvétetik.

Az aradáci-utcában levő

VILLÁM

(volt Steigerwald-féle)

előnyös feltételek mellett

november 1-ére

kiadó.

KURLÄNDER IMRE,

Nagybecskerek.

705-3.1